

Uchwała Nr 6 Zarządu Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Sędziów Sądów Administracyjnych

z dnia 19 października 2018 r.

W związku z rozszerzeniem skierowanego do Trybunału Konstytucyjnego wniosku Prokuratora Generalnego o stwierdzenie niezgodności z Konstytucją RP art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, sprzeciwiamy się instrumentalnemu traktowaniu prawa w celu uniemożliwienia polskim sądom kierowania pytań prejudycjalnych do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Sądy polskie są sądami unijnymi z woli Narodu (Suwerena), który zgodnie z art. 90 ust. 1 i 3 Konstytucji wyraził zgodę na przystąpienie Polski do Unii Europejskiej. Przystąpienie do Unii Europejskiej oznacza obowiązek stosowania (w ramach polskiego porządku prawnego) umów międzynarodowych i prawa unijnego

z pierwszeństwem przed ustawami (art. 91-93 Konstytucji). Również w Konstytucji nałożono na Rzeczpospolitą Polską obowiązek przestrzegania wiążącego ją prawa międzynarodowego (art. 9).

Po pierwsze, w związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej procedura pytań prejudycjalnych była już przedmiotem kontroli polskiego sądu konstytucyjnego, który w wyroku z 11 maja 2005 r., sygn. akt K 18/04 orzekł o zgodności z Konstytucją RP art. 234 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, odpowiadającego w swojej treści obecnemu art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Po drugie, jedynym organem sądowniczym uprawnionym do udzielenia odpowiedzi na pytanie, które zawarte zostało we wniosku Prokuratora Generalnego – o sposób rozumienia art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej - jest Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Trybunał Konstytucyjny nie ma jakiegokolwiek prawnego umocowania do przeprowadzenia wykładni Traktatu, do czego zmierza faktycznie wniosek Prokuratora Generalnego.

Po trzecie, treść wniosku stanowi podważenie kompetencji Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wynikających z art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do orzekania w trybie prejudycjalnym o wykładni Traktatów. Odnośnie tego, czy „ustrój, kształt i organizacja władzy sądowniczej oraz postępowanie przed organami władzy sądowniczej państwa członkowskiego Unii Europejskiej” stanowią – w przypadku polskiego ustawodawcy - stosowanie prawa Unii Europejskiej, oraz czy były przesłanki do skierowania szeregu odesłań prejudycjalnych przez Sąd Najwyższy i sądy powszechne wypowie się TSUE w wyrokach rozpoznających te pytania. Zgodnie z art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej Unia opiera się na wartościach – takich jak państwo prawne, które są wspólne państwom członkowskim, w społeczeństwie opartym między innymi na sprawiedliwości. Wzajemne zaufanie między państwami członkowskimi oraz w szczególności między ich sądami opiera się na zasadniczym założeniu, zgodnie z którym państwa członkowskie dzielą szereg wspólnych wartości, na których opiera się Unia, a sprecyzowanych w art. 2 TUE. Pytania prejudycjalne sądów polskich zmierzają właśnie do stwierdzenia, czy zasady traktatowe, do przestrzegania których Rzeczpospolita Polska jest zobowiązana także w tych dziedzinach, w których kompetencje są podzielone między państwa członkowskie i Unię Europejską, nie zostały naruszone.

Treść skierowanego przez Prokuratora Generalnego do TK wniosku datowanego na 4 października 2018 r. świadczy o niezrozumieniu instytucji pytań prejudycjalnych, będących podstawowym narzędziem służącym zapewnieniu jednolitej wykładni i stosowania prawa unijnego we wszystkich państwach członkowskich. Podważa również zasadę prymatu prawa UE wyrażoną w art. 91 Konstytucji RP oraz dotychczasowy dorobek orzeczniczy Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, który niejednokrotnie podkreślał, że sądy państw członkowskich – poprzez instytucję pytań prejudycjalnych, o których mowa w art. 267 TFUE - są odpowiedzialne za zapewnienie stosowania

i przestrzegania prawa UE w państwach członkowskich, a odebranie im jakichkolwiek kompetencji w tym zakresie jest sprzeczne z podstawami i charakterem unijnego prawa (np. wyrok z 9 marca 1978 r. w sprawie - Simmenthal, 106/77; wyrok z 19 czerwca 1990 r. w sprawie Factortame i in., C-213/89).